

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **V. S.**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 3 T 196/2006, prerokoval na verejnom zasadnutí 23. októbra 2008 dovolanie obvineného **V. S.**, ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2007, sp. zn. 2 To 26/2007, a podľa ustanovení § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2007 sp. zn. 2 To 26/2007, z dôvodu predpokladaného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 317 ods. 1, § 321 ods. 1 písm. d/, § 322 ods. 3 Tr. por. a § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 **v n e p r o s p e c h** obvineného **V. S.**.

Napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e.**

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Nitre **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Komárno z 12. júna 2007, sp. zn. 3 T 197/2006, bol obvinený V. S. uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. v znení zák. č. 553/2002 Z.z. (ďalej Tr. zák.) na tom skutkovom základe, že

dňa 30. apríla 2002 v Komárne v predajni A., po predložení sfaľšovaného dokladu o jeho zamestnaní vo firme S. s čistým príjmom 9 800 Sk, na základe zmluvy o prenájme č. 431005141 vylákal od firmy Q. počítačovú zostavu AMD v hodnote 37 778 Sk, v ktorej zmluve sa zaviazal uhrádzať splátky nájomného vo výške 3 788 Sk mesačne, čo však nemal v úmysle urobiť, svoj záväzok do dnešného dňa nesplnil, prevzatý počítač nevrátil, čím pre C., právneho nástupcu Q., spôsobil škodu vo výške 37 778 Sk.

Za to bol odsúdený podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. mu bol výkon uloženého trestu podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 1 (jeden) rok.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému nahradiť poškodenej strane C. so sídlom H., IČO: X., škodu vo výške 26 800 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Včas podané odvolanie písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

Krajský súd v Nitre na podklade podaného odvolania rozhodol rozsudkom z 27. septembra 2007, sp. zn. 2 To 26/2007, na verejnom zasadnutí tak, že podľa § 321 ods. 1

písm. d/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 na skutkovom základe, ako ho ustálil súd prvého stupňa.

Podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 3 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 36 písm. j/ Tr. zák. uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. mu výkon uloženého trestu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 1 (jeden) rok.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 27. septembra 2007, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis rozsudku Krajského súdu v Nitre bol obvinenému doručený dňa 22. novembra 2007, jeho obhajcovi bol doručený 19. novembra 2007.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený na okresnom súde dňa 13. decembra 2007 dovolanie prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. R. B. (zákonná podmienka § 373 ods. 1 Tr. por.).

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva vo svoj prospech z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože rozhodnutie krajského súdu ako aj rozhodnutie okresného súdu považuje za nezákonné. Nesúhlasí s právnym názorom o plynutí premlčacej doby, ktoré vyslovili oba sudy. Ich právny názor je v príkrom rozpore so zásadou zákazu retroaktivity a teda s ustanovením § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. V tejto súvislosti poukazyval na stanoviská najvyššieho súdu č. 10 a 19 z roku 1962 publikované v zbierke súdnych rozhodnutí a stanovisk. Navrhol, aby najvyšší súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon a predmetný rozsudok zrušil v celom rozsahu.

Samosudca súdu prvého stupňa v zmysle § 376 Tr. por. doručil na vyjadrenie rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, pričom v stanovenej lehote túto možnosť využila okresná prokurátorka. Podaním

zo 14. januára 2008 súdu oznámila, že naďalej trvá na svojom názore o plynutí premlčacej lehoty a navrhla dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

V dôsledku podaného dovolania bol spisový materiál predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, kde prišiel 7. februára 2008.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po preskúmaní predloženého spisového materiálu a obsahu dovolania obvineného podľa § 383 Tr. por. nariadil vo veci verejné zasadnutie, nakoľko dospel k záveru, že boli splnené zákonom predpokladané formálno-právne podmienky na jeho podanie.

Na verejné zasadnutie dovolacieho súdu sa obvinený V. S. nedostavil, pričom o termíne bol včas vyrozumený. Obhajca obvineného na verejnom zasadnutí založil do spisu lekárske potvrdenie o zdravotnom stave obvineného, žiadal ospravedlniť jeho neúčast' s poukazom na zdravotný stav. Zároveň požiadal v mene obvineného, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v neprítomnosti obvineného.

Nakoľko boli v posudzovanej veci splnené zákonné podmienky uvedené v ustanovení § 293 ods. 5 Tr. por., verejné zasadnutie o dovolaní sa vykonalo v neprítomnosti obvineného.

Obhajca obvineného na verejnom zasadnutí uviedol, že trvá na podanom dovolaní a žiadal, aby najvyšší súd dovolaniu vyhovel.

Zástupkyňa generálneho prokurátora na verejnom zasadnutí uviedla, že sa stotožňuje s podaným dovolaním a navrhla dovolaniu vyhovieť v celom rozsahu.

Na verejnom zasadnutí senát najvyššieho súdu v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní a dospel k záveru, že v posudzovanej veci sú dané dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Obvinený V. S., ako bolo vyššie uvedené, opiera svoje dovolanie o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Oba sudy totiž prehliadli, že trestnosť činu, ktorého sa podľa obžaloby mal dopustiť 30. apríla 2002, zanikla uplynutím premlčacej doby v zmysle § 67 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. účinného v čase činu.

Podľa zistenia najvyššieho súdu skutok, ktorého sa mal obvinený dopustiť 30. apríla 2002 bol právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák., pričom v čase jeho spáchania bol účinný Trestný zákon č.140/1961 Zb. v znení zákona č. 237/2002 Z.z. Páchatelovi trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 tohto zákona bolo možné uložiť trest odňatia slobody až na dva roky.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zák. v znení zák. č. 237/2002 Z.z. zaniká trestnosť činu uplynutím premlčacej doby, ktorá je v tomto ustanovení odstupňovaná podľa závažnosti trestného činu vyjadrenej výškou trestu v rámci trestnej sadzby na daný trestný čin. V posudzovanej veci bola premlčacia doba stanovená podľa § 67 ods. 1 písm. d/ na tri roky.

Podľa čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v dobe, kedy bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Ako už bolo vyššie uvedené, premlčacia doba pre trestný čin kladený obvinenému za vinu bola tri roky a v posudzovanej veci uplynula dňa 30. apríla 2005. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že prvýkrát bolo obvinenému vznesené obvinenie pre uvedený skutok až 16. decembra 2005 uznesením policajného orgánu Okresného riaditeľstva PZ Úradu

justičnej a kriminálnej polície v Komárne pod ČVS: ORP-1418/OSV-KN-2005. Stalo sa tak po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Podľa názoru najvyššieho súdu Okresná prokuratúra v Komárne postupovala v súlade so zákonom, keď uznesením z 22. decembra 2005 pod č. Pv 1644/05, toto uznesenie policajného orgánu podľa § 174 ods. 2 písm. e/ Tr. por. zrušila ako nezákonné práve z dôvodu premlčania trestného stíhania.

Následne však dňa 24. decembra 2006 poverený príslušník policajného zboru vydal nové uznesenie o vznesení obvinenia proti obvinenému V. S. pre ten istý skutok z 30. apríla 2002 a právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov. Na základe tohto nového uznesenia vo veci prebehlo celé prípravné konanie, ktoré skončilo podaním obžaloby dňa 6. decembra 2006 pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. Napriek opakovaným námietkam obvineného, ktoré vzniesol v priebehu konania pred súdom, že trestnosť činu zanikla v dôsledku premlčania, trestné stíhanie bolo právoplatne ukončené odsudzujúcim vyššie citovaným rozsudkom Krajského súdu v Nitre. V podstate okresný i krajský súd si osvojili právny názor okresnej prokuratúry, ktorý vychádzal z toho, že dňom 1. decembra 2003 nadobudol účinnosť zákon č. 457/2003 Z.z., ktorým bol novelizovaný Trestný zákon (zák. č.140/1961 Zb.). Medziiným bolo týmto zákonom novelizované aj ustanovenie § 67 ods. 1 písm. d/, podľa ktorého sa stanovila premlčacia doba päť rokov u trestných činov s hornou hranicou trestnej sadzby odňatia slobody viac ako jeden rok. Z toho dôvodu nemohlo dôjsť k premlčaniu trestného stíhania obvineného.

Podľa názoru najvyššieho súdu tieto úvahy sú nesprávne, a preto v posudzovanej veci došlo zo strany krajského súdu k nesprávnej interpretácii hmotnoprávneho ustanovenia upravujúceho zánik trestnosti činu uplynutím premlčacej doby. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že premlčanie trestného stíhania je jedným z dôvodov zániku trestnosti činu a patrí medzi tzv. negatívne znaky trestnosti. Pri premlčaní trestného stíhania zaniká trestná zodpovednosť páchatel'a trestného činu uplynutím doby, ktorá je stanovená zákonom. Uplynutie zákonom stanovenej premlčacej doby je jedinou podmienkou zániku trestnosti činu. Ustanovenie o premlčaní trestného stíhania sa vzťahuje na všetky trestné činy s výnimkou trestných činov uvedených v § 67a Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. Okolnosti, ktoré majú vplyv na plynutie premlčacej doby sú uvedené v ustanovení § 67 ods. 2 až 4 Tr. zák.

Pod pojmom trestnosť činu v súlade s ustálenou súdnou praxou treba rozumieť súhrn všetkých podmienok, od ktorých závisí výrok súdu o vine a treste, vrátane podmienok premlčania. Z toho vyplýva, že pri posudzovaní trestnosti činu je nevyhnutné zisťovať, či nedošlo k zániku jeho trestnosti aj z dôvodov premlčania. Nakoľko úprava podmienok premlčania trestného stíhania prináleží do komplexu otázok trestnej zodpovednosti, bolo v posudzovanej veci potrebné zaoberať sa otázkou, či trestný čin nie je premlčaný aj z hľadiska časovej pôsobnosti trestného zákona podľa zásad uvedených v § 16 ods. 1 Tr. zák. Ako už bolo vyššie uvedené, trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; neskorší zákon sa použije len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Niet sporu o tom, že skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie obvineného sa stal 30. apríla 2002. V čase jeho spáchania bol účinný Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 237/2002 Z.z. Podľa § 67 ods. 1 písm. d/ tohto zákona trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je tri roky pri ostatných trestných činoch. Pri použití tohto zákona premlčacia doba uplynula 30. apríla 2005.

V priebehu plynutia premlčacej doby došlo k novelizácii Trestného zákona zákonom Národnej rady SR č. 457/2003, ktorý nadobudol účinnosť 1. decembra 2003, pričom bolo novelizované ustanovenie § 67 ods. 1 písm. d/ a premlčacia doba pri trestných činoch s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou jeden rok, bola zvýšená na päť rokov. Podmienky premlčania sa novším zákonom sprísnilo a premlčacia doba podľa tohto zákona by uplynula 30. apríla 2007.

Z uvedeného vyplýva, že pre obvineného je priaznivejší Trestný zákon účinný v čase spáchania činu, preto mal súd prvého stupňa trestné stíhanie obvineného z dôvodov premlčania zastaviť. Keďže súd prvého stupňa takto nepostupoval, mal jeho pochybenie v rámci rozhodovania o odvolaní obvineného napraviť krajský súd. Krajský súd mal v rámci prieskumného konania zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a sám vo veci rozhodnúť podľa § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por. z dôvodu premlčania trestného stíhania (§ 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Pretože tak neurobil, porušil v odvolacom konaní ustanovenie § 317 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2007, sp. zn. 2 To 26/2007, bol porušený zákon v neprospech obvineného V. S. v ustanoveniach § 317 ods. 1, § 321 ods. 1 písm. d/, § 322 ods. 3 Tr. por. účinného od 1. januára 2006, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Úlohou krajského súdu bude vykonať zákonom predpísané odvolacie konanie o riadnom opravnom prostriedku, ktorý obvinený V. S. podal v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 12. júna 2007, sp. zn. 3 T 197/2006 a súc viazaný právnym názorom, ktorý v posudzovanej veci vyslovil dovolací súd, je povinný vo veci rozhodnúť zákonu zodpovedajúcim spôsobom.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. októbra 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Císarová